La solidaritat i la bondat s'ensenyen i s'aprenen

written by Sara Carbonell | 23 de March de 2024

Quan anava a escola recorde tindre debats sobre si les persones en si mateixes per la seua naturalesa eren bones o roïnes. Hi havia qui pensava una cosa i qui pensava l'altra però, és clar, ningú ens explicava ni ens apropava allò que les evidències científiques diuen sobre això. La lliçó és molt senzilla i directa: s'aprén a ser bona persona, tal com evidencia el projecte *Making Caring Common* de la Universitat de Harvard: **l'afecte i la compassió són habilitats vitals que es poden ensenyar i que tenen el poder de promoure la tolerància i la inclusió a les nostres escoles, comunitats i veïnats**.

L'assetjament i la violència cap a la infància és un problema que afecta milions de xiquets i xiquetes i s'ha identificat que **són més vulnerables de patir violència aquells i aquelles que són "diferents"** per alguna cosa, bé siga per tindre discapacitat, pertànyer a una altra cultura, minoria ètnica o una altra religió o per pertànyer al col·lectiu LGTBI+. En concret, el projecte de Harvard se centra en la importància d'ensenyar a l'alumnat un conjunt de lliçons per a inspirar i capacitar les xiquetes i els xiquets perquè siguen ambaixadors del bé més enllà dels seus grups socials propers, que són els que identifiquen com "més pareguts a ells i elles".

Els centres educatius són llocs ideals per a dur a terme esta capacitació per a la diversitat d'alumnat que hi conviu; no cal imaginar-nos una situació fictícia o fer una fitxa on indiquen què farien si… perquè justament **el seu dia a dia és una oportunitat meravellosa per a aprendre a posar en pràctica la bondat** en les relacions amb la diversitat de companys i companyes.

Però potser tinguem dubtes de com ensenyar estes habilitats, és a dir, ser afectuosos (tractar bé) i ser compassius (desenvolupar la solidaritat i l'empatia). La ciència ha demostrat que hi ha maneres d'organitzar les aules i programes que potencien comportaments d'ajuda i de bon tracte i que, per tant, prevenen la violència cap als col·lectius més vulnerables. Ací recollim aquelles on s'han obtingut resultats positius en el desenvolupament d'estes habilitats vitals:

Entorns interactius d'aprenentatge a través de grups interactius i tertúlies literàries dialògiques

En este estudi es pretenia recollir els beneficis que obté l'alumnat que no és d'educació especial en ser educats en entorns compartits d'aprenentatge. Els resultats van indicar que:

1. L'alumnat sense NEE (necessitats educatives especials) aprén a respectar els i les altres, a **acceptar les diferències** i a **reconéixer les diferents capacitats**, creant oportunitats per a desenvolupar **noves amistats**.
2. Aprenen habilitats relacionades amb **ajudar els altres a participar i aprendre**, a ser pacients i a obtindre la satisfacció d'ajudar els altres a aprendre i a comportar-se millor.
3. Es beneficien de l'**esforç cognitiu necessari per a explicar-se** i de les **aportacions dels companys i les**

companyes amb NEE dels qui poden aprendre.

Club de valents violència 0

La investigació va demostrar l'eficàcia d'esta actuació educativa d'èxit per a:

1. Crear sentiments de **solidaritat i amistat que protegixen de l'assetjament**. L'alumnat va desenvolupar sentiments positius amb les víctimes, desitjant protegir-les i involucrant-se en una amistat amb elles.
2. **Transformar comportaments** irrespectuosos en respectuosos, practicant conductes de suport.
3. Sentir que el grup recolzarà qui explique experiències d'assetjament, la qual cosa promou trencar el silenci perquè **la por es convertix en confiança**.
4. La bondat, l'afecte i la solidaritat són vistes com a atractives i **aconseguix que els comportaments violents perden protagonisme** i valor a l'aula.

Com ja hem indicat en altres ocasions, no cal "innovar", sinó que cal posar en pràctica allò que té un aval científic. No podem deixar les trajectòries de vida de la infància a les mans de l'atzar. Si volem educar i ensenyar la bondat ja sabem com fer-ho!

[Imatge: Freepik]